

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Mgr. Věrou Pazderovou, LL.M., M.A., ve věci

žalobce: **L. H., nar. X**
státní příslušnost Marockého království
t. č. v Zařízení pro zajištění cizinců Balková, Balková 1, Tis u Blatna

proti
žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje**
se sídlem Křižíkova 8, Praha 8

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 26. 1. 2023, č. j. KRPS-274944-39/ČJ-2022-010022-ZZC,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 26. 1. 2023, č. j. KRPS-274944-39/ČJ-2022-010022-ZZC, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení
- II. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobci se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Dne 6. 11. 2022 kontrolovala hlídka Policie ČR na dálnici D2 ve směru na Břeclav dva cizince

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. N.

marocké národnosti. Při kontrole zjistila, že cizinci nemají žádný platný cestovní doklad ani povolení k pobytu. Jedním z nich byl žalobce. Cizinci byli následně zajištěni podle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Po provedení prvotních úkonů byl žalobce předán k dalším úkonům žalované.

2. Dne 7. 11. 2022 bylo s žalobcem zahájeno řízení ve věci správního vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 3 a 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).
3. Rozhodnutím ze dne 7. 11. 2022, č. j. KRPS-274944-9/ČJ-2022-010022, žalovaná žalobce zajistila podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců za účelem správního vyhoštění na 90 dnů ode dne omezení svobody.
4. V rozhodnutí o zajištění žalovaná dospěla k závěru, že z jednání žalobce předcházejícího zajištění, je zjevné, že existuje reálné nebezpečí, že bude mařit výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Cílem jeho cesty je Itálie, kde chce pracovat v zemědělství. Do domovského státu se vrátit nechce. Žalobce přicestoval nelegálně v úkrytu kamionu, bez cestovního dokladu a povolení k pobytu či platného víza. Žalovaná zvažovala uložení zvláštních opatření dle § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců, ale dospěla k závěru o jejich neúčinnosti a nedostatečnosti. Ke stanovení doby zajištění žalovaná uvedla, že bude zjišťovat a ověřovat žalobcovu totožnost, protože nepředložil žádný doklad. Žalovaná je povinna zajistit náležitosti nezbytné k realizaci vyhoštění. Proces ověření totožnosti, vydání náhradního cestovního dokladu zastupitelským úřadem společně s doručením náhradního cestovního dokladu nelze přesně časově predikovat. Tyto kroky bude žalovaná realizovat prostřednictvím Ředitelství služby cizinecké policie (dále jen „ředitelství“) a jeho kontaktu se zastupitelským úřadem. V posledním obdobném případě trvaly tyto úkony dva a půl měsíce. Dále žalovaná přihlédla k době, která je nutná k zabezpečení přepravních dokladů nejen pro žalobce, ale i pro policejní doprovod. Pro policisty je navíc třeba vyřídit víza. Tento proces zabere minimálně 14 dní. Dobu zajištění v délce 90 dnů proto žalovaná pokládala za přiměřenou, přičemž s ohledem na svou správní praxi shledala, že realizování výkonu vyhoštění žalobce je reálně možné.
5. Ještě dne 7. 11. 2022 žalovaná požádala ředitelství o zjištění totožnosti žalobce a vydání náhradního cestovního dokladu.
6. Téhož dne také žalovaná uložila žalobci správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 3 a 4 zákona o pobytu cizinců a stanovila dobu dvou let, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států EU.
7. Dne 19. 1. 2023 žalovaná obdržela od ředitelství informaci o předpokladu ověření totožnosti žalobce a možnosti vydání náhradního cestovního dokladu. Ředitelství sdělilo, že provedlo všechny úkony, které je třeba realizovat ke zjištění totožnosti žalobce. Veškeré dokumenty potřebné pro ověření jeho totožnosti a vystavení náhradního cestovního dokladu byly dne 18. 11. 2022 zaslány na Velvyslanectví Marockého království v ČR (dále jen „velvyslanectví“). Od té doby neobdrželo ředitelství žádné sdělení ke stavu ověřování žalobcovy totožnosti. Dne 18. 1. 2023 zaslalo na velvyslanectví dotaz ohledně stavu řízení, na který dosud neobdrželo odpověď.
8. Ředitelství dále konstatovalo, že je v otázce ověření totožnosti a vydání náhradního cestovního dokladu odkázáno na velvyslanectví. K době potřebné pro ověření přispívá i to, zda správní orgán poskytl dostatek informací k osobě ověřovaného cizince,

např. z protokolu o výsledku nebo vyjádření účastníka řízení. Dále uvedlo, že od začátku roku 2022 do současnosti požádalo o ověření totožnosti u 105 osob uvádějících státní příslušnost Maroka, z tohoto počtu se u 8 osob podařilo ověřit totožnost, 3 osobám byl vydán náhradní cestovní doklad a bylo realizováno jejich správní vyhoštění. Z předchozích zkušeností je zřejmé, že minimální délka pro ověření totožnosti je 90 dnů i déle a pro vystavení náhradního cestovního dokladu minimálně dalších 14 dnů. Ředitelství dodalo, že doba ověřování totožnosti u osob uvádějících státní příslušnost Maroka je ze strany velvyslanectví individuální a nelze stanovit přesnou lhůtu pro ověření totožnosti a vydání náhradního cestovního pasu. Náhradní cestovní doklad a správní vyhoštění podle ředitelství tak nebude možné zajistit a provést ve stávající lhůtě pro zajištění, tj. do 3. 2. 2023. Velvyslanectví však spolupracuje a ověřuje totožnost, proto nelze předjímat neověření totožnosti žalobce.

9. Žalovaná v záhlaví označeným rozhodnutím podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců prodloužila dobu zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění podle § 125 odst. 1 téhož zákona o 90 dnů.
10. Uvedla, že v případě žalobce jsou i nadále splněny všechny podmínky pro trvání zajištění. Ze shromážděných podkladů vyplývá, že existuje reálný předpoklad pro výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Prodloužení zajištění o 90 dnů je podle žalované přiměřené a odpovídající současnému stavu řízení vzhledem k nutným krokům, které ještě musí být učiněny. V této souvislosti žalovaná ocitovala obsah vyjádření ředitelství ze dne 19. 1. 2023. Předchozí lhůta pro zajištění nebyla s ohledem na věcnou složitost a časovou náročnost celého procesu realizace vyhoštění dostatečná. Žalobce nebyl dosud ztotožněn a nebyl mu vystaven cestovní doklad. Žalovaná se s ohledem na skutkové okolnosti věci nemůže ztotožnit s případným propuštěním žalobce. Z jeho předchozího jednání je zjevné, že existuje reálné nebezpečí, že by mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. V této souvislosti žalovaná připomněla skutkové okolnosti žalobcova neoprávněného pobytu a cesty z Maroka do EU.

II. Obsah žaloby

11. Žalobce namítá, že prodloužená délka zajištění byla stanovena nepřiměřeně bez řádného odůvodnění. Odůvodnění napadeného rozhodnutí je neadekvátní, generalizované a nezabývá se dostatečně konkrétní situací žalobce. Žalobce poukazuje na mimořádnost institutu zajištění a připomíná, že délka zajištění nesmí být nepřiměřená sledovanému cíli. Pokud žalovaná bez rozumného důvodu nepostupuje v řízení aktivně a svědomitě, přestává být zajištění oprávněné.
12. Žalovaná operuje pouze s hrubým odhadem časového horizontu realizace vyhoštění a uvádí, že dobu prodloužení trvání zajištění stanovila s ohledem na předpokládanou složitost přípravy. Už ale není jasné, jaké konkrétní úvahy žalovanou vedly k závěru, že vyhoštění bude možné právě ve lhůtě 90 dnů. Žalobce nepovažuje zdůvodnění doby prodloužení zajištění za dostatečně určité, neboť je navázána na spolupráci s velvyslanectvím, což však nedává žádnou představu, kdy by mohlo dojít k ověření totožnosti žalobce. Dosavadní postup v řízení svědčí spíše o nemožnosti uskutečnit vyhoštění. Neschopnost příslušného státu zajistit vydání náhradního dokladu má relevanci pro hodnocení reálného předpokladu uskutečnitelnosti vyhoštění. Hodnocení, zda je předpoklad vyhoštění reálný se nezakládá na jistotě, ale na pravděpodobnosti. Pokud zde není reálný předpoklad vyhoštění, nelze v zajištění cizince pokračovat.

13. V této souvislosti žalobce připomněl, že zajištění cizince nesmí být svévolné a jeho délka nesmí přesáhnout dobu přiměřenou vzhledem ke sledovanému cíli. Pokud by v době vydání rozhodnutí o zajištění či jeho prodloužení bylo pravděpodobné, že jeho účel nebude možné naplnit ve stanovené době zajištění, odporovalo by takové rozhodnutí zákonu. Podle žalobce měla proto žalovaná na základě svých zkušeností v odůvodnění napadeného rozhodnutí vyhodnotit, jaké úkony bude nutné provést k přípravě realizace správního vyhoštění, a upřesnit svůj odhad ohledně času nezbytného k provedení každého specifikovaného úkonu, a to nikoliv paušálním odhadem, ale konkrétně. Odůvodnění prodloužení doby zajištění je šablonovité.
14. Žalobce v napadeném rozhodnutí postrádá úvahy vedoucí žalovanou k závěru, že nebude spolupracovat s orgány veřejné moci, nesplní podmínky zvláštního opatření a zmaří rozhodnutí o správním vyhoštění. Žalovaná měla namísto zajištění použít některé z tzv. zvláštních opatření za účelem vycestování cizince podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Možností uložení těchto alternativ se žalovaná vůbec nezabývala.
15. Dále žalobce připomíná, že nelze připustit paušalizované rozhodování ve vztahu ke skupinám zajišťovaných cizinců. Takovým příkladem je právě napadené rozhodnutí, podle kterého je důvodem k zajištění fakticky již to, že byl žalobce v ČR nelegálně. Žalobce zde však nepáchal žádnou trestnou ani jinou protiprávní činnost. Skutečnost, že by žalobce rozhodnutí o správním vyhoštění nerespektoval, proto nebyla prokázána.
16. Žalobce dále poukázal na to, že v důsledku zajištění trpí psychickými problémy a klaustrofobií. Napadené rozhodnutí by mělo být zrušeno už proto, že žalovaná vystavila žalobce riziku nenávratného poškození psychického zdraví.
17. Závěrem žalobce namítl, že žalovaná porušila základní zásady činnosti správních orgánů uvedené v § 2 odst. 2 a 4, § 3, § 50 odst. 3 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, čl. 8 Listiny základních práv a svobod a čl. 5 Úmluvy o ochraně základních práv a svobod.

III. Vyjádření žalované

18. Žalovaná ve vyjádření k žalobě zrekapitulovala dosavadní průběh řízení a obsah napadeného rozhodnutí. Zdůraznila skutkové okolnosti žalobcova neoprávněného pobytu a vyjádřila přesvědčení, že pokud by byl žalobce propuštěn, vycestoval by v nejbližší době z ČR do jiného státu EU (pravděpodobně Rakouska a následně Itálie), kde by se pokusil využít institutu mezinárodní ochrany v rozporu s jeho účelem. Z předchozího jednání žalobce je zřejmé, že zvláštní opatření by nebyla účinná. Napadeným rozhodnutím žalovaná sledovala vytvoření podmínek pro realizaci správního vyhoštění. Důvody zajištění i stanovení doby prodloužení zajištění byly řádně popsány. Nedošlo k žádné újmě na právech žalobce a maximální doba zajištění nebyla překročena.

IV. Posouzení věci soudem

19. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (§ 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců), osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Při přezkumu napadeného rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) s přihlédnutím též k závěrům rozsudku Soudního dvora EU ze dne 8. 11. 2022 ve spojených věcech C-704/20 a C-39/21. S ohledem na skutečnost, že žádný z účastníků nepožádal o nařízení jednání a soud nepovažuje nařízení jednání za nezbytné, rozhodl o žalobě bez jednání (§ 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců).

20. Žaloba je důvodná.
21. Soud úvodem připomíná, že zajištěním cizince dochází k citelnému zásahu do jeho základního práva na osobní svobodu (srov. např. rozsudky Evropského soudu pro lidská práva ve věci *John proti Řecku* ze dne 10. 5. 2007, stížnost č. 199/05, *Rusu proti Rakousku* ze dne 2. 10. 2008, stížnost č. 34082/02, *Rashed proti České republice* ze dne 27. 11. 2008, stížnost č. 298/07, a *Saadi proti Spojenému království* ze dne 29. 1. 2008, stížnost č. 13229/03), na něž odkazuje i čl. 52 odst. 3 ve spojení s čl. 6 Listiny základních práv EU a čl. 8 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 5. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 10/08, nebo ze dne 19. 7. 2022, sp. zn. Pl. ÚS 12/19).
22. Žalobce napadá rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění, které se opírá o § 124 odst. 3 větu třetí zákona o pobytu cizinců, podle něhož je policie oprávněna dobu trvání zajištění prodloužit, a to i opakovaně, je-li to nezbytné k pokračování přípravy výkonu správního vyhoštění.
23. Při rozhodování o prodloužení doby zajištění jsou správní orgány povinny „*důkladně a svědomitě posuzovat skutečnosti, které by prodloužení zajištění odůvodňovaly [...]. Uvedené skutečnosti musí být přesvědčivým a nezpochybnitelným způsobem doloženy ve spisovém materiálu*“ [viz rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 2. 11. 2011, č. j. 1 As 119/2011-39, bod 39]. V odůvodnění stanovené doby zajištění (či jeho prodloužení) je třeba uvést, „*jaké všechny úkony bude pravděpodobně nezbytné provést k přípravě realizace správního vyhoštění konkrétní osoby. Dále lze nepochybně požadovat, aby správní orgán kvalifikovaně na základě svých zkušeností upřesnil v odůvodnění rozhodnutí svůj odhad, jak dlouho zabere provedení každého ze specifikovaných úkonů (např. obvyklá doba komunikace se zastupitelským úřadem země původu cizince, doba potřebná pro poskytnutí právní pomoci ze strany země původu)*“ (rozsudek NSS ze dne 19. 10. 2011, č. j. 1 As 93/2011-79, bod 22). Z další judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že nároky na odůvodnění rozhodnutí o prodloužení doby zajištění se váží zejména na aktualizaci skutkových okolností a odůvodnění potřeby prodloužení doby zajištění (viz např. rozsudek NSS ze dne 16. 5. 2017, č. j. 1 Azs 96/2017-87, bod 20).
24. V rozsudku ze dne 13. 8. 2020, č. j. 1 Azs 143/2020-48, Nejvyšší správní soud zdůraznil, že „[p]ři přezkumu rozhodnutí o prodloužení doby zajištění ve správním soudnictví jsou soudy povinny k žalobní námitce přezkoumat, zda zajištění cizince je oprávněné a zda policie postupuje v řízení o správním vyhoštění s náležitou pečlivostí, aktivně, svědomitě a bez zbytečných průtahů. Soudní přezkum zákonnosti zajištění zahrnuje rovněž hodnocení, zda zajištění cizince směřuje k jeho primárnímu cíli. Není přípustné, byl-li cizinec jednou zajištěn za účelem správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, aby mohl správní orgán jeho zajištění libovolně prodloužovat až do maximální délky zajištění uvedené v § 125 zákona pouze s odkazem na to, že trvají obavy, že by mohl mařit účel správního vyhoštění. Bez zkoumání procesní aktivity správního orgánu v řízení o vyhoštění by zásah do osobní svobody cizince zůstal bez ochrany a takto limitovaná soudní ochrana by nemohla vyloučit svévolné postupy správních orgánů. Správní orgán proto musí především zdůvodnit, jaké kroky směřující k vyhoštění dosud učinil a z jakého důvodu nebylo dosud možné vyhoštění realizovat.“
25. Obdobně se vyjádřil také např. Krajský soud v Brně v rozsudku ze dne 13. 8. 2021, č. j. 41 A 21/2021-32, podle něhož soud musí mít možnost přezkoumat, zda stanovení konkrétní doby trvání omezení svobody odpovídá individuálním okolnostem případu a zda nebylo svévolné. Současně platí, že čím delší je stanovená doba (prodloužení) zajištění, tím

intenzivnější je omezení základního práva na osobní svobodu a tím pečlivější musí být i zdůvodnění doby (prodloužení) zajištění. Může nastat situace, v níž je časový odhad jednotlivých úkonů objektivně nemožný; v takovém případě by nemělo smysl trvat na časovém odhadu, který by neměl reálnou oporu. Pak je ovšem namístě z opatrnosti stanovit kratší dobu zajištění. Tím žalovaná umožní cizinci realizovat soudní přezkum v kratších intervalech. A následně soudu umožní ověřit, zda během této doby v řízení postupuje s náležitou pečlivostí, aktivně, svědomitě, a bez zbytečných průtahů, a zda zajištění cizince směřuje k jeho primárnímu cíli.

26. V odkazovaném rozsudku Krajský soud v Brně dále uvedl, že požadavek na specifikaci budoucích kroků, které mají vést k dosažení účelu zajištění, jakož i jejich časové vymezení ve vztahu k době trvání zajištění, nelze vykládat tak, že by absence časového odhadu provedení každého ze specifikovaných úkonů žalované při stanovení délky zajištění automaticky vedla k nepřezkoumatelnosti rozhodnutí pro nedostatek důvodů. Vždy je třeba přihlížet ke specifickým okolnostem každého jednotlivého případu. Jako určité nezbytné minimum v případě rozhodnutí o zajištění za účelem správního vyhoštění v případě cizinců bez cestovního dokladu je však zásadně třeba jednotlivě odhadnout alespoň dobu potřebnou pro komunikaci se zastupitelským úřadem včetně vyřízení náhradního cestovního dokladu na základě odpovídajících zkušeností žalované s konkrétní zemí, a dále dobu obvykle nezbytnou k zabezpečení přepravních dokladů při realizaci přepravy do země původu (srov. v tomto přiměřeně rozsudky NSS ze dne 3. 3. 2016, č. j. 10 Azs 18/2016-26, nebo ze dne 30. 5. 2019, č. j. 4 Azs 255/2017-61).
27. Soud se tedy v intencích shora uvedených východisek zabýval tím, zda stanovení konkrétní doby prodloužení trvání omezení svobody žalobce odpovídá skutkovým okolnostem případu, a zda nebylo svévolné. Dospěl přitom k závěru, že napadené rozhodnutí požadavkům na odůvodnění vedlejšího výroku o stanovení doby prodloužení zajištění nedostojí. Ke shodnému závěru soud dospěl již ve svých předchozích rozsudcích (ze dne 24. 2. 2023, č. j. 58 A 1/2023-18, a č. j. 42 A 1/2023-13, ze dne 22. 2. 2023, č. j. 57 A 1/2023-15, nebo ze dne 3. 3. 2023, č. j. 46 A 1/2023-14), v nichž v obdobných případech prodloužení doby zajištění státních příslušníků Maroka bez cestovních dokladů neshledal odůvodnění prodloužení doby zajištění o dalších 90 dnů dostatečným. V nyní posuzované věci soud neshledal důvod pro odlišné posouzení.
28. Soud v první řadě připomíná, že podle rozhodnutí o zajištění ze dne 7. 11. 2022 byl žalobce zajištěn na dobu 90 dnů, která byla nyní napadeným rozhodnutím prodloužena o dalších 90 dnů. Délka žalobcova zajištění tak jeho prodloužením dosáhla maximální zákonem přípustné délky 180 dnů (§ 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců). V takovém případě je, jak vyplývá ze shora citované judikatury, nutno trvat na skutečně pečlivém a individualizovaném zdůvodnění doby prodloužení zajištění.
29. Žalovaná však v napadeném rozhodnutí pouze stroze zkonstatovala, že stále probíhá proces ověřování žalobcovy totožnosti a že mu dosud nebyl vydán cestovní doklad. V této souvislosti citovala též z vyjádření ředitelství ze dne 19. 1. 2023. Z něj nicméně konkrétní důvody pro devadesátidenní délku dalšího trvání zajištění žalobce neplynou. Ředitelství v něm pouze konstatuje, že je odkázáno na velvyslanectví žalobcovy země původu a že nebude možné vyhoštění realizovat v době původního zajištění. Pokud ředitelství uvádělo konkrétní počty požadavků na ztotožnění cizinců a vystavení jejich náhradních cestovních dokladů, včetně těch, ve kterých k realizaci vyhoštění došlo, nevidí soud důvod, proč tato čísla nedoprovází například údaj o době trvání úspěšných ztotožnění, na základě kterých by

žalovaná mohla dobu potřebnou ke ztotožnění a vydání náhradního cestovního dokladu odhadnout i pro žalobcův případ.

30. Samo ředitelství přitom uvádí, že ověřování totožnosti ze strany velvyslanectví je „individuální“ a že *„nelze v žádném případě stanovit přesnou lhůtu pro ověření totožnosti a vydání náhradního cestovního dokladu“*. Individualizaci doby ověřování v žalobcově případě však ředitelství ani následně žalovaná neprovedly. V této souvislosti nelze též přehlédnout, že ředitelství ve sdělení ze dne 19. 1. 2023 zmínilo, že k prodloužení doby potřebné k ověření totožnosti cizince přispívá, zda žalovaná poskytla dostatek informací o zajištěném cizinci, včetně údajů, jež je možné získat z protokolu o výsledku. Ve sdělení ředitelství ani v napadeném rozhodnutí však není nijak hodnoceno množství informací, jež byly ředitelství a následně velvyslanectví poskytnuty v posuzovaném případě z hlediska možného vlivu na délku trvání ověřování totožnosti, například v porovnání s případy, v nichž se podařilo totožnost cizince ověřit, ani zda byl na tyto údaje žalobce při výsledku dotazován.
31. Nebylo-li možno stanovit ani rámcově časový odhad úkonů nutných pro realizaci správního vyhoštění, nebylo současně možné prodloužit žalobcovo zajištění o maximální možný časový úsek 90 dnů. Jak bylo výše uvedeno, není-li časový odhad objektivně možný, je namíste stanovit kratší dobu zajištění, aby bylo zajištěno právo žalobce na pravidelný soudní přezkum (viz výše uvedený rozsudek Krajského soudu v Brně č. j. 41 A 21/2021-32, nebo rozsudek zdejšího soudu č. j. 46 A 1/2023-14).
32. Ve vyjádření ze dne 19. 1. 2023 ředitelství dále uvedlo, že minimální doba ověření totožnosti je *„90 dnů i déle“* (aniž by ředitelství alespoň přibližně uvedlo, o kolik dnů více jde) a vystavení náhradního cestovního dokladu trvá minimálně dalších 14 dnů. I pokud by soud tato paušalizovaná tvrzení nijak nevztažená na žalobcův konkrétní případ přijal, je zjevné, že neodůvodňují prodloužení doby zajištění o dalších 90 dnů. Žalobce již byl zajištěn na základě rozhodnutí ze dne 7. 11. 2022 po dobu 90 dnů – tvrzenou minimální dobu pro ověření totožnosti tak již lze zohlednit jen velmi omezeně. Krom toho ředitelství zmínilo pouze dobu 14 dnů pro vystavení cestovního dokladu. Ředitelství ani žalovaná nezmínily jiné nezbytné konkrétní úkony spojené s procesem realizace správního vyhoštění a jejich časový odhad (soudu je z úřední činnosti známo, že Policie ČR při stanovení délky zajištění za účelem realizace správního vyhoštění zpravidla uvádí také dobu potřebnou pro obstarání letenky, viz pro doprovázející policisty, povolení tranzitu apod., v tomto případě takové údaje v odůvodnění napadeného rozhodnutí obsaženy nejsou). Za těchto okolností nelze než uzavřít, že prodloužení zajištění o 90 dnů není dostatečně odůvodněno.
33. Ve vyjádření ředitelství jsou navíc uvedeny statistické informace, které lze vyložit tak, že vydání náhradního cestovního dokladu a následná realizace správního vyhoštění nejsou ve skutečnosti příliš reálné. Soudu není zřejmé, jak žalovaná interpretuje ve prospěch dalšího zajištění žalobce statistiku, z níž plyne, že v roce 2022 činila úspěšnost při vydávání náhradních cestovních dokladů osobám uvádějícím státní příslušnost Maroka a při navazujícím vyhoštění pouze zhruba 3 % (srov. rozsudky zdejšího soudu ze dne 20. 1. 2023, č. j. 40 A 3/2023-13, bod 25, a ze dne 24. 2. 2023, č. j. 58 A 1/2023-18, bod 33, nebo rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 13. 5. 2022, č. j. 22 A 25/2022-21, bod 26).
34. Ačkoli soud rozumí tomu, že žalovaná je ve věci správního vyhoštění závislá na ředitelství, které je ohledně zjišťování totožnosti žalobce a vydání náhradního cestovního dokladu dále odkázáno na velvyslanectví, nemůže aprobovat postup žalované, která v napadeném rozhodnutí rezignovala na svou základní povinnost náležitě odůvodnění správního

rozhodnutí. Pro žalobce není rozdělení kompetencí mezi orgány veřejné moci relevantní. Třebaže žalovaná způsob a dobu ověřování totožnosti ze strany velvyslanectví přímo ovlivnit nemůže, je možné tak učinit minimálně prostřednictvím ředitelství (srov. rozsudek Krajského soudu v Brně č. j. 22 A 25/2022-21, bod 27). Podstatné pro žalobce zůstává, že na základě napadeného rozhodnutí není schopen zjistit, co se v řízení odehrává, zda je délka řízení standardní a co bude následovat (srov. rozsudky zdejšího soudu č. j. 40 A 3/2023-13, bod 24, nebo č. j. 58 A 1/2023-18, bod 34).

35. Zároveň soud zdůrazňuje, že stanovení doby zajištění se neodvíjí od toho, jak „silné“ jsou důvody zajištění (tzn. není rozhodná míra rizika útěku cizince ani míra rizika zmaření realizace správního vyhoštění). Existence důvodů zajištění je samostatnou podmínkou zajištění, která musí být splněna. Vedle toho je však nezbytnou podmínkou zajištění stanovení přiměřené doby zajištění, kterou je třeba opřít o odůvodnění nezbytnosti konkrétních kroků, které je třeba učinit za účelem realizace účelu zajištění (v tomto případě realizace správního vyhoštění).
36. Soud tedy dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné z hlediska zdůvodnění délky doby prodloužení zajištění, a proto nezbylo než jej zrušit.
37. Vzhledem k tomu, že po zrušení rozhodnutí o zajištění již není možno v řízení o zajištění pokračovat a řízení bude třeba zastavit, soud se pro nadbytečnost nezabýval důvodností dalších žalobních námitek.

V. Závěr a náklady řízení

38. Soud shledal žalobu důvodnou, proto rozhodnutí žalované zrušil podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a vrátil jí věc k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.) s tím, že v dalším řízení připadá v úvahu pouze zastavení řízení, protože již není možné znovu rozhodnout o zajištění žalobce podle § 124 zákona o pobytu cizinců (viz např. rozsudek NSS ze dne 14. 5. 2014, č. j. 8 Azs 43/2014-54, body 21 a 22).
39. V této souvislosti soud podotýká, že si je vědom nejednotnosti judikatury správních soudů v otázce, zda v případě nezákonnosti rozhodnutí o zajištění soud toto rozhodnutí pouze zruší nebo zruší a vrátí k dalšímu řízení. První linie judikatury vychází ze skutečnosti, že soudní řád správní neumožňuje soudu rozhodnutí správního orgánu pouze zrušit a nevrátit (srov. § 78 odst. 4 s. ř. s.; viz např. rozsudky NSS ze dne 5. 2. 2014, č. j. 1 Azs 21/2013-50, ze dne 27. 2. 2014, č. j. 6 Azs 19/2013-47, ze dne 30. 1. 2015, č. j. 4 Azs 228/2014-34, ze dne 15. 6. 2017 č. j. 5 Azs 107/2017-28, nebo ze dne 31. 8. 2020, č. j. 10 Azs 41/2020-43). S opačným postupem, kdy bylo rozhodnutí o zajištění pouze zrušeno a věc nebyla žalovanému vrácena, se lze setkat např. v rozsudcích NSS ze dne 8. 2. 2021, č. j. 5 Azs 419/2019-49, ze dne 29. 5. 2019, č. j. 2 Azs 93/2018-68, nebo ze dne 21. 5. 2020, č. j. 7 Azs 417/2019-60. S ohledem na skutečnost, že krajský soud nemá možnost při zjištění rozpornosti judikatury aktivovat rozšířený senát, nezbylo než přiklonit se k té linii judikatury, kterou považuje za přesvědčivější. Pro úplnost soud podotýká, že zmíněná nejednotnost postupu správních soudů nemá faktický dopad do práv žalobců, neboť v každém případě musí být cizinec ze zajištění propuštěn vyhlášením zrušujícího rozsudku [§ 127 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců].
40. Protože soud o žalobě rozhodl bezodkladně po obdržení správního spisu, nadto vázán lhůtou k rozhodnutí (§ 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců), nerozhodoval samostatně o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku žalobě. Navíc v případě zajištění z povahy

věci postrádá návrh na přiznání odkladného účinku smysl, neboť odkladný účinek by nemohl mít za následek propuštění cizince ze zajištění (srov. důvody ukončení zajištění uvedené v § 127 odst. 1 zákona o pobytu cizinců).

41. O nákladech řízení účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Žalobce, který byl ve věci úspěšný, požadavek na náhradu nákladů řízení neuplatnil a ani takové náklady neplynou z obsahu spisu. Proto mu soud jejich náhradu nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 8. března 2023

Mgr. Věra Pazderová, LL.M., M.A., v. r.
soudkyně